

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 9/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 5CoP/2/2022 a proti jeho rozsudku č. k. 5CoP/2/2022-185 z 20. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ bol ako odporca účastníkom konania vedeného na Okresnom súde Svidník (ďalej len „okresný súd“), predmetom ktorého bolo zvýšenie výživného na navrhovateľku. Rozsudkom okresného súdu z 24. júna 2020 bolo rozhodnuté, že sťažovateľ je povinný prispievať navrhovateľke sumou 30 eur mesačne, počnúc od 8. apríla 2020 do budúca.

3. Na odvolanie navrhovateľky uznesením krajského súdu z 30. marca 2021 došlo k zrušeniu rozsudku okresného súdu z 24. júna 2020 a vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na nedostatočne zistený skutočný stav veci.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 2Pc/5/2020 zo 7. júla 2021 zvýšil výživné na navrhovateľku na 100 eur mesačne, počnúc od 8. apríla 2020 do 30. júna 2021, a na 250 eur mesačne, počnúc od 1. júla 2021 do budúca. Zároveň dlžné výživné za obdobie od 8. apríla 2020 do 30. júna 2021 v sume 1 026,60 eur povolil sťažovateľovi splácať v mesačných splátkach po 50 eur spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok.

5. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie (následne na výzvu okresného súdu doplnené), v ktorom namietal, že na pojednávaní konanom 24. júna 2020 sa spolu s navrhovateľkou pred vyhlásením rozsudku zhodli, aby sťažovateľ bol zaviazaný uhrádzať výživné 30 eur mesačne. V súlade s tým okresný súd prvým rozsudkom z 24. júna 2020 určil výživné 30 eur mesačne. Navrhovateľka však podala odvolanie, hoci bolo plne vyhovené jej návrhu v zmysle obsahu vyjadrení na pojednávaní. Preto podľa sťažovateľa navrhovateľka nebola oprávnená podať odvolanie a krajský súd bol povinný jej odvolanie podľa § 386 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odmietnuť. Napriek tomu však krajský súd uznesením z 30. marca 2021 v poradí prvý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odvolaní sťažovateľ okrem uvedenej námietky kritizoval aj sumu určeného výživného ako neprimeranú s ohľadom na jeho pomery, ako aj pomery navrhovateľky.

6. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu. Iba vo výroku zaväzujúcom platiť výživné 250 eur mesačne od 1. júla 2021 ho zmenil tak, že výživné od uvedeného termínu do budúca určil na 130 eur. K zásadnej sťažovateľovej odvolacej námietke uviedol, že z obsahu spisu nevyplýva, že by došlo k zmene návrhu, teda že by navrhovateľka zobrala návrh, čo sa týka zvyšku požadovaného výživného, späť a že by o tom súd rozhodol. Krajskému súdu v jeho preskúmvacej činnosti neprináleží preskúmať pôvodné zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom z obsahu spisu nevyplýva, žeby bolo vo veci podané dovolanie, prípadne ústavná sťažnosť. Preto krajský súd preskúmaval iba rozsudok, ktorý mu bol predložený v odvolacom konaní, a k otázkam týkajúcim sa prechádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia sa ďalej nevyjadroval. Zostávajúce odvolacie námietky krajský vyhodnotil ako čiastočne dôvodné, čo viedlo k čiastočnej zmene výroku rozsudku okresného súdu.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti znovu opakuje kritiku krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní navrhovateľky podanom proti v poradí prvému rozsudku okresného súdu. Navrhovateľkino odvolanie malo byť odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou, keďže podľa § 359 CSP môže odvolanie podať len strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, a na pojednávaní 24. júna 2020 prejavila súhlas so sumou 30 eur výživného na mesiac. K odôvodneniu krajského súdu, podľa ktorej nezistil podanie dovolania ani ústavnej sťažnosti proti zrušujúcemu uzneseniu krajského súdu, sťažovateľ protiargumentuje, že „dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu, ktoré nie je konečné a ani ústavná sťažnosť by nebola úspešná, pretože zjavná neúspešnosť takejto sťažnosti vyplýva z konštantnej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR, napr. z uznesenia sp. zn. I. ÚS 183/2022 zo dňa 31. 3. 2022“. Sťažovateľ oponuje krajskému súdu aj v názore o absencii čiastočného späťvzatia návrhu navrhovateľkou, keď zdôrazňuje, že „pre výživné je v rozhodovacej praxi súdov typické a úplne bežné, že sa netrvá na prísnom formalizme ohľadom

späťvzatia návrhu v časti prevyšujúcej pôvodne žiadanú sumu, ak dôjde k dohode účastníkov konania na konkrétnej sume výživného (resp. zvýšeného výživného)“.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Jediný nosný dôvod sťažovateľovej ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný, predstavuje kritika uznesenia krajského súdu z 30. marca 2021, ktorý podľa názoru sťažovateľa porušil jeho označené práva neuplatnením § 386 písm. b) CSP v spojení s § 359 CSP pri rozhodovaní o odvolaní navrhovateľky. Napriek tomu rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd rovnako podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, vymedzil sťažovateľ tak, že zásahom do jeho označených práv je postup krajského súdu v konaní o odvolaní sťažovateľa (nie o odvolaní navrhovateľky), ako aj jeho rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa (nie o odvolaní sťažovateľky). Z uvedeného je zrejмый logický obsahový nesúlاد dôvodov a rozsahu ústavnej sťažnosti, čo má ústavný súd viesť k odmietnutiu ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd však berúc do úvahy jednotnosť mimosporového konania, ktoré prebiehalo na okresnom súde a krajskom súde, neprehliada špecifikum sťažovateľovej veci, ktoré sám v ústavnej sťažnosti naznačil. Je ním sťažovateľom tvrdená neprípustnosť procesných prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv slobôd ponúkal v štádiu po právoplatnosti uznesenia krajského súdu o odvolaní navrhovateľky, čo determinuje aj prípustnosť aktuálne predbežne prerokúvanej ústavnej sťažnosti (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Ústavný súd sa nestotožňuje s právnym názorom sťažovateľa o principiálnej nepreskúmateľnosti ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu všeobecného súdu s kasačným výrokom, teda proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie právoplatne nekončí. Samotný sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti odkazuje uznesenie č. k. I. ÚS 183/2022 z 31. marca 2022. Z citovaného právneho názoru ústavného súdu možno vyvodit', že preskúmateľnosť kasačných rozhodnutí všeobecných súdov ústavným súdom je daná v prípadoch, keď sa kritika sťažovateľa orientuje výlučne na dané štádium konania a nemôže byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne sa negatívny dôsledok vzťahuje na výsledok konania a nie je možné ho korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09), alebo ide o porušenie ústavno-procesných práv účastníka konania rozhodnutím procesnej povahy (III. ÚS 46/2013).

11. Sťažovateľova námietka má rýdzo procesný charakter a v prípade preukázania mohla vykazovať ústavnú relevanciu. Ak totiž krajský súd rozhodnutím o navrhovateľkinom odvolaní skutočne porušil ustanovenie CSP a meritórne odvolanie prejednal namiesto toho, aby ho ako podané zjavne neoprávnenou osobou (teda procesne) odmietol, potom jeho rozhodnutie vykazuje ústavne významnú vadu, čo možno demonštrovať na známom judikovanom právnom názore, podľa ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“ (II. ÚS 172/03); niet dôvodu neuplatniť citovaný záver aj na rozhodovanie odvolacieho súdu pri úvahách o tom, či je potrebné

odvolanie z procesných dôvodov odmietnuť, alebo ho meritórne prejednať. Zároveň sťažovateľom vytýkaná vada už nebude napravitel'ná v ďalšom procese. V jeho priebehu už totiž žiaden súd nebude môcť preskúmať, či krajský súd vzhľadom na podstatné skutkové okolnosti (zápisnicou zachytený priebeh pojednávania 24. júna 2020 a v ňom prednesené prejavy účastníkov konania) mal odvolanie navrhovateľky odmietnuť, alebo o ňom vecne rozhodnúť, resp. či krajský súd správne interpretoval a (ne)uplatnil § 359 CSP v spojení s § 386 písm. b) CSP.

12. Ústavný súd z uvedených dôvodov vyvodzuje, že ak sťažovateľ v rozhodnutí o navrhovateľkinom odvolaní videl nesprávne uplatnenie procesného práva krajským súdom, ktoré podľa jeho názoru má ústavnú relevanciu, mohol a mal v zákonnej lehote (§ 124 prvá veta zákona o ústavnom súde) podať proti uzneseniu z 30. marca 2021 ústavnú sťažnosť. Z dôvodu jej nevyužitia nemožno už v aktuálnom štádiu konania vo veci samej sťažovateľovu námietku vzťahnuť na neskoršie rozhodnutie krajského súdu, ktorým síce rozhodoval v tom istom konaní, avšak o odlišnom opravnom prostriedku (odvolanie sťažovateľa), a tým konvalidovať nevyužitie prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základného práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivé súdne konanie poskytoval. Ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákon o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2023

Robert Šorl
predseda senátu